

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, रोल्पा

वार्षिक समिक्षा गोष्ठी (२०७९/०८०)

आयोजक: वन तथा वातावरण मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश

मिती: २०८०।०४।०४

स्थान: होटल सिद्धार्थ, लमही

प्रस्तुतकर्ता:

रोवर्ट महारा

जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत

प्रस्तुती खाका

- परिचय
- कार्यालयको उद्देश्य
- नीति तथा कार्यक्रम र सो सम्बन्धि प्रगति
- हालसम्मको प्रगति सारांश
- बेरुजुको अवस्था एवं प्रगति
- सिर्काई, अनुभव र समस्याहरू
- सम्पादित कार्यक्रमको फोटोहरू

परिचय

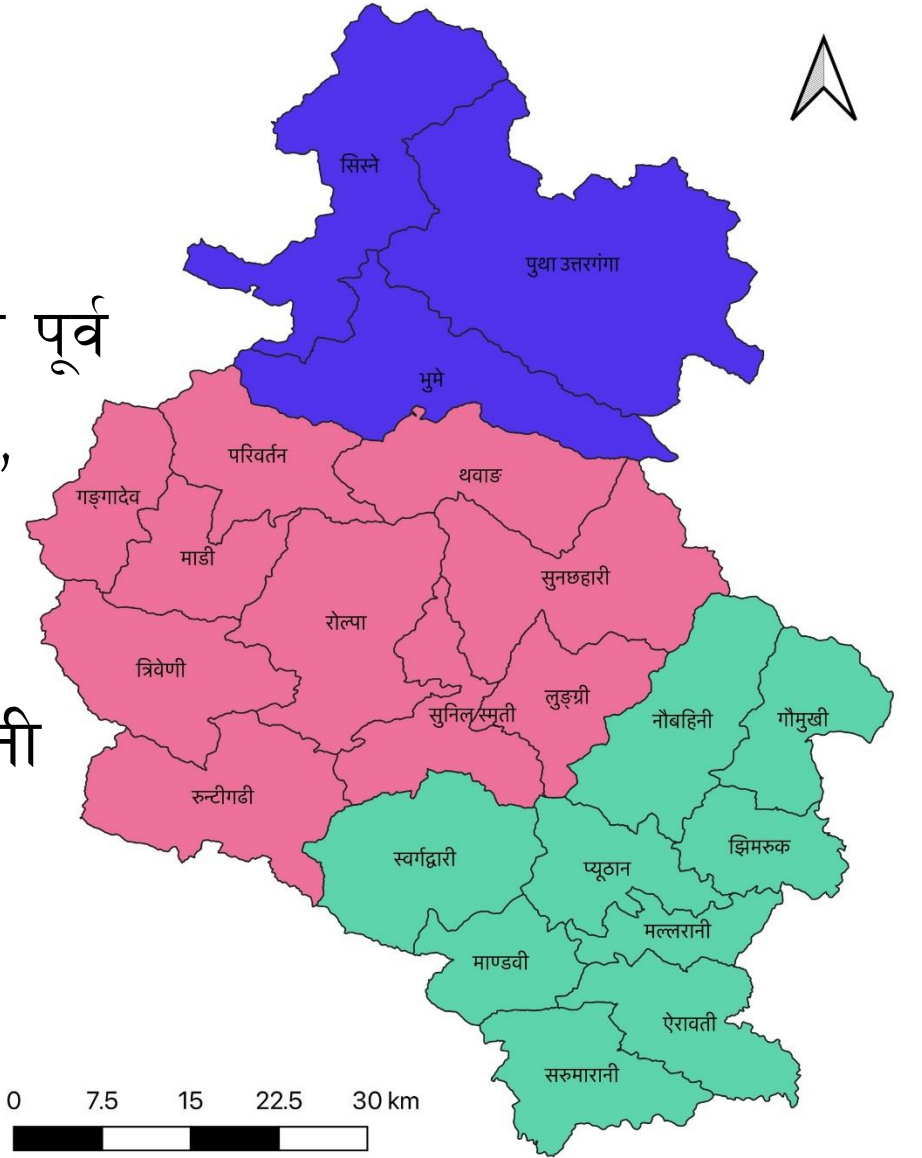
कार्यक्षेत्र:

जिल्ला: रोल्पा, प्यूठान, रुकुम पूर्व

स्थानीय तह: नगरपालिका ३,
गाउँपालिका १९

वडा: २२०

जलाधार: उपल्लो राप्ती, सानी
भेरी

कार्यालय स्थापना: २०७८।१०।२४

कार्यालयको उद्देश्य

- प्राथमिकता प्राप्त उपजलाधार क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा सम्बर्धन गरी बाढी, पहिरो, भूक्षय जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको चाप कम गर्दै पारिस्थितिक सन्तुलन कायम राख्न सघाउ पुर्याउने
- भूमिको उत्पादकत्वमा मात्रात्मक र गुणात्मक वृद्धि गरी जनताको सामाजिक, आर्थिक समृद्धिमा योगदान पुर्याउने
- अध्ययन, अनुसन्धानद्वारा जलवायु परिवर्तनका कारणले परेका र पर्न सक्ने असर आँकलन गरी उपर्युक्त प्रविधि विकास र विस्तार गर्ने

दरबन्दी तेरीज

क्र.सं.	पद	तह	सेवा । समूह	संख्या
१.	जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत	अधिकृत सातौं । आठौं	वन र स्वा. एण्ड वा.क.	१
२.	सहायक भू संरक्षण अधिकृत	अधिकृत सातौं । आठौं	वन र स्वा. एण्ड वा.क.	१
३.	भू संरक्षण सहायक	सहायक पाचौं । अधिकृत छैठौं	वन र स्वा. एण्ड वा.क.	१
४.	सब इन्जिनियर	सहायक पाचौं । अधिकृत छैठौं	इञ्जि । सिभिल । इरिगेशन	१
५.	सहायकस्तर	सहायक पाचौं । अधिकृत छैठौं	प्रशासन । सामान्य प्रशासन	१
६.	सहायकस्तर	सहायक पाचौं । अधिकृत छैठौं	प्रशासन । लेखा	१
७.	हलुका सवारी चालक	तहविहिन	इञ्जि । मेकानिकल	१
८.	कार्यालय सहयोगी	तहविहिन	प्रशासन	१
	जम्मा			८

नीति तथा कार्यक्रम

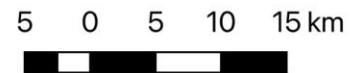
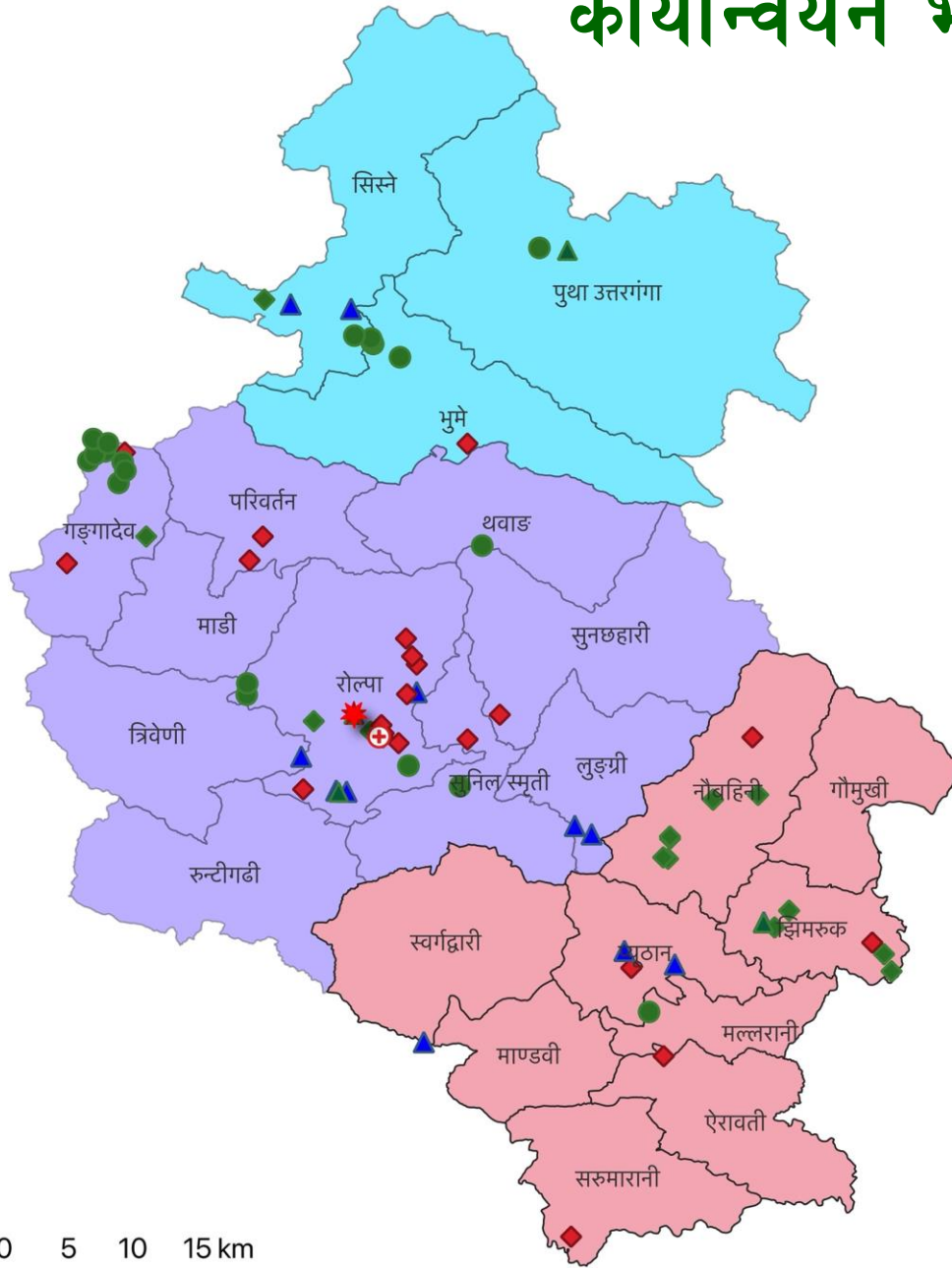
१३७. प्रदेश भित्रका महत्वपूर्ण जलाधार क्षेत्रहरू राप्ती, बबई, तिनाउ, दानव, तुरीया, बाणगंगा, उत्तरगंगा लगायत नदी प्रणालीहरूको संरक्षण, व्यवस्थापन र सदुपयोगको माध्यमबाट जल सञ्चय वृद्धि, प्राकृतिक विपद् तथा जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण गर्न बृहत् रूपमा कार्यक्रम विस्तार गरिनेछ। रूपन्देहीको रोहिणी नदीमा एकीकृत रूपमा संरक्षण, संवर्द्धन र पर्यापर्यटनको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

बजेट बक्तव्य

८३. भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यलाई नदी प्रणालीमा आधारित बनाइनेछ। बायो- ईन्जिनियरिङ प्रणाली अन्तर्गत सो प्रविधिकालाई बिरुवा रोपण गर्दै दिगो भू तथा जलाधार व्यवस्थापन गर्न लेयरिङ, फेसिन निर्माण, पालिसेड जस्ता कम खर्चिला कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रू. १७ करोड विनियोजन गरेको छु।

कार्यान्वयन भएका कार्यक्रमहरू

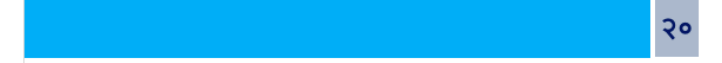
कार्यालय परिसर सौन्दर्यीकरण

बिरुवा उत्पादन

गल्छी, पहिरो तथा खहरे नियन्त्रण

नदि तथा खोला किनारा संरक्षण

जलाधार क्षेत्र संरक्षण

आकस्मिक पहिरो नियन्त्रण

ग्रामिण सडकसंग भू संरक्षण कार्यक्रम

कार्यक्रम

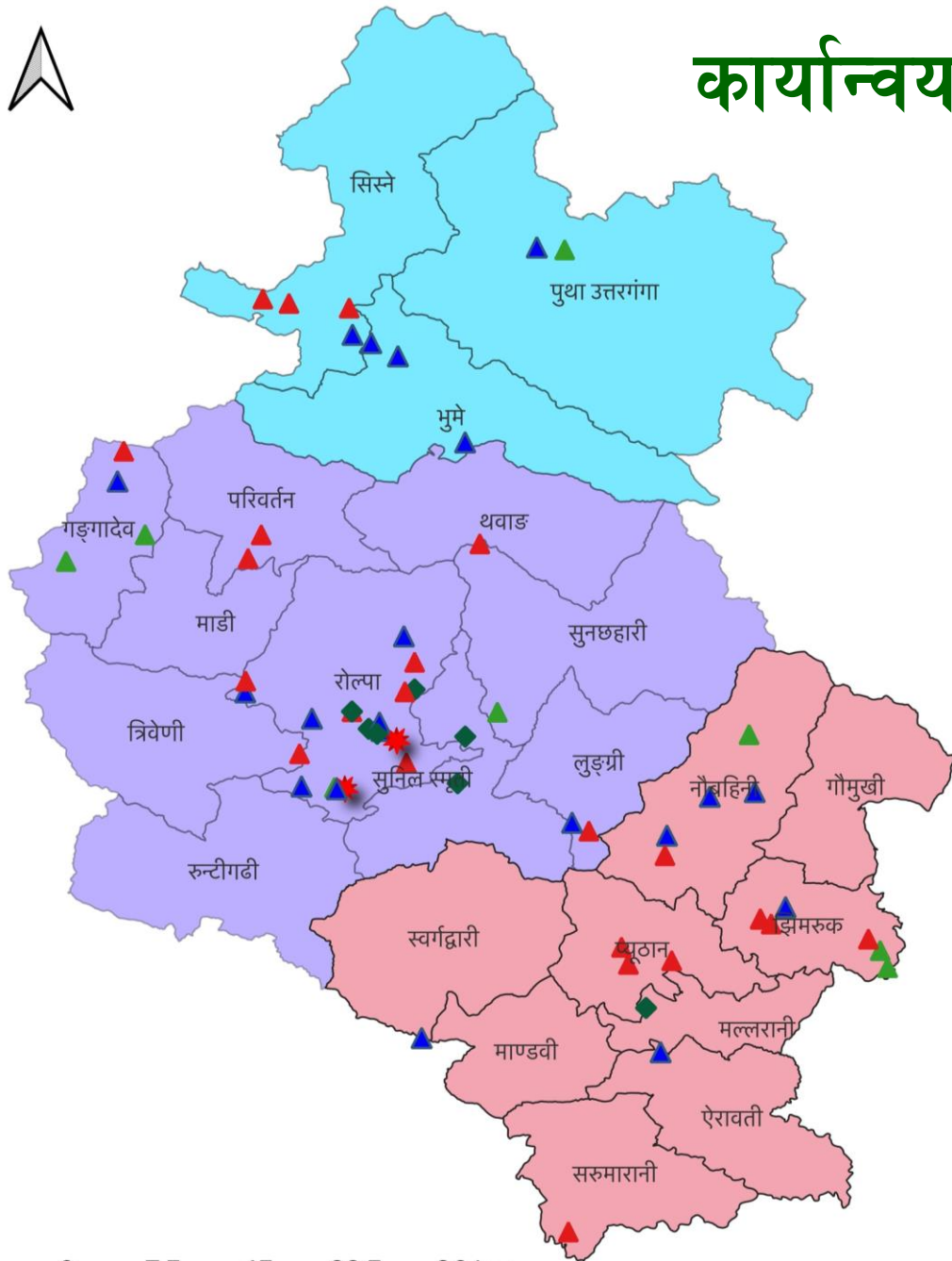
- ▲ आकस्मिक पहिरो नियन्त्रण
- ✱ कार्यालय परिसर सौन्दर्यीकरण
- ◆ गल्छी,पहिरो तथा खहरे नियन्त्रण
- ◆ ग्रामिण सडकसंग भू संरक्षण कार्यक्रम
- जलाधार क्षेत्र संरक्षण
- ▲ नदि तथा खोला किनारा संरक्षण
- ⊕ बिरुवा उत्पादन
- प्युठान
- रोल्पा
- रुकुम पूर्ब

नक्सा तयार गर्ने:

रोवर्ट महारा

जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत

कार्यान्वयन भएका कार्यक्रमको अवस्था

क्र.सं.	बजेट रु लाखमा	योजना संख्या	जम्मा बजेट
१	०-४	७	१८
२	४-८	२२	१४२
३	८-१२	२३	२५२
४	१२-१६	८	१२०
५	१६-२०	२	४०

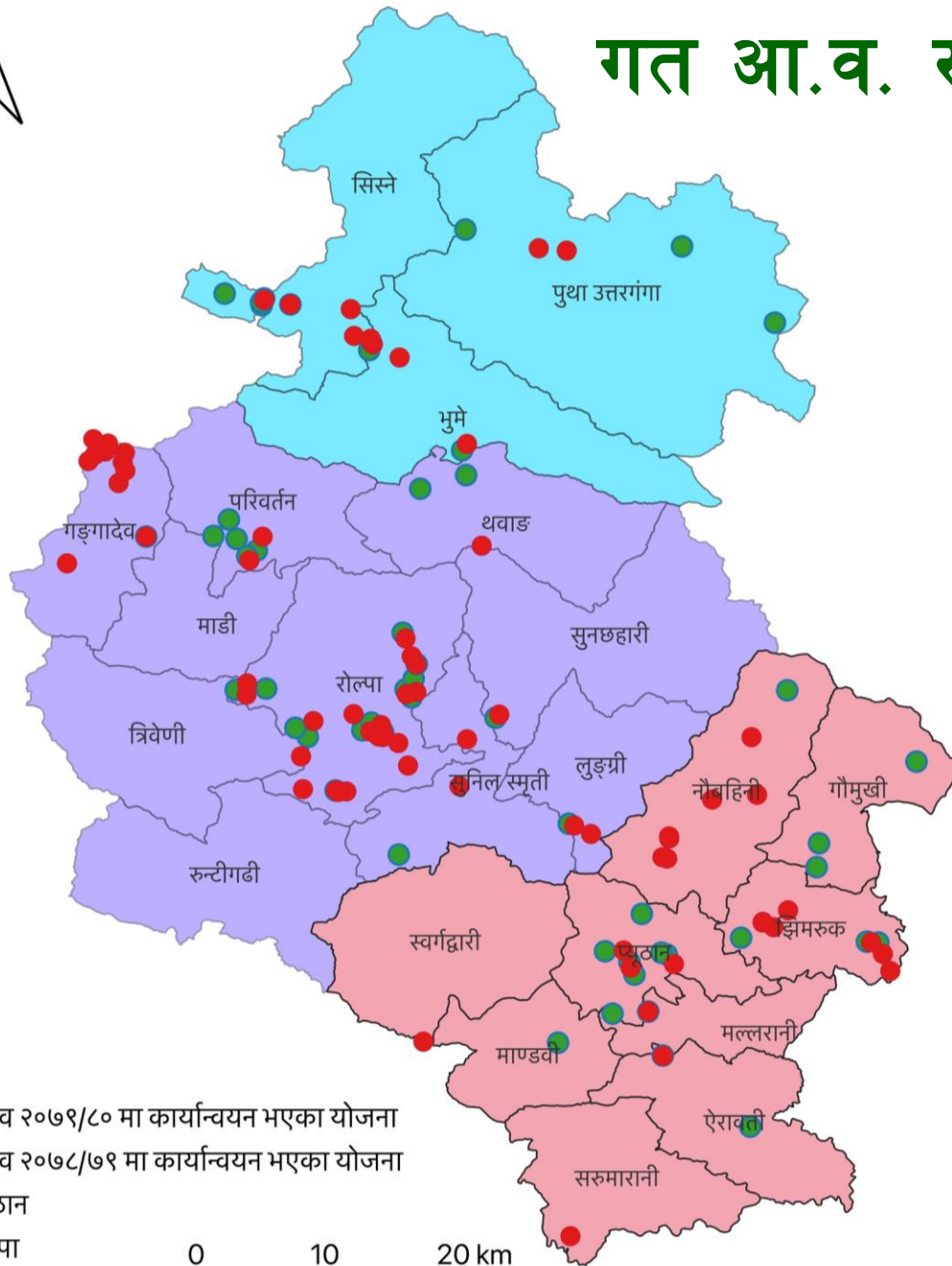
- बिनियोजित बजेटको अवस्था
- ◆ १: ४ लाख सम्म
 - ▲ २: ४ देखी ८ लाख सम्म
 - ▲ ३: ८ देखी १२ लाख सम्म
 - ▲ ४: १२ देखी १६ लाख सम्म
 - ★ ५: १६ देखी २० लाख सम्म
- प्यूठान
 रोल्पा
 रुकुम पूर्व

7.5 0 7.5 15 22.5 30 km

तयार गर्ने:
रोवर्ट महारा
जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत

गत आ.व. र चालु आ.व.को कार्यक्रमको एक झलक

■ चालू आ व ■ गत आ व

गल्छी, पहिरो तथा खहरे नियन्त्रण

नदि तथा खोला किनारा संरक्षण

जलाधार क्षेत्र संरक्षण

आकस्मिक पहिरो नियन्त्रण

ग्रामिण सडकसंग भू संरक्षण कार्यक्रम

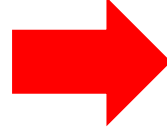
प्रगति सारांश

ब.उ.शी.नं.	ब.उ.शी.को नाम	बजेट रु लाखमा	खर्च	वित्तिय प्रगति %	भौतिक प्रगति %
३२९०००१४४	भु-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	४८७	४८४.६५	९९.५२	१००
३२९०१०१३३	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरु	६३.९१	३९.२२	६१.३७	
३२९९११३०४	जलाधार संरक्षण तथा सिमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	८५	८४.३७	९९.२६	१००
३२९०००१४३	भु-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	३	२.९९	९९.६७	
३२९०००१२३	वन, वन्यजन्तु, जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	०.२१	०.२१	१००.००	
	जम्मा	६३९.१२	६११.४४	९५.६७%	१००%
	पूँजीगत खर्च प्रगति= ९९.४८%		श्रृजना भएको रोजगारी (श्रमदिन) : ३५९५४		
	पूँजीगत + चालु प्रगति = ९५.६७%				

गल्छी, पहिरो तथा खहरे नियन्त्रण कार्यक्रम

व्यवस्थापन गरिएका गल्छी, पहिरोको संख्या	२२
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरू	ग्याबियन रिटेनिंग वाल, ग्याबियन चेक ड्याम, मेसिनरी रिटेनिंग वाल, बांसको क्रिबवाल र वाटलिंग, अमिसो नेपियर रोपण
व्यवस्थापन गरिएका गल्छी, पहिरोको कुल लम्बाई (कि.मि.)	१.९
संरक्षित क्षेत्रफल (हे.)	१३.९५
लाभान्वित घरधूरी	१२५०
लाभान्वित जनसंख्या	७४४०

बायोइन्जिनियरिड प्रविधिद्वारा पहिरो नियन्त्रण: रोल्पा न.पा.४, रुन्टावाड, रोल्पा

भिमरुक १,
डाँडाखर्क,
प्यूठान

भूमे ७,
गुनाम,
रु.पू.

नौबहिनी गा.पा. १, सिजबाड,
प्यूठान

प्यूठान न.पा. १, जुम्री, प्यूठान

भिमरुक गा.पा. ७, तुसारा,
प्यूठान

नौबहिनी गा.पा. ७, दारिडे,
प्यूठान

जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम

संरक्षण गरिएका जलाधार क्षेत्रको संख्या	२१
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरू	रिचार्ज पोखरी निर्माण, बांध निर्माण, इन्टेक पानी टंकी पाइपलाइन र धारा निर्माण
संरक्षण गरिएका जलाधार क्षेत्रको कुल क्षेत्रफल (हे.)	८.३४
कुल जल भण्डारण क्षमता (घ.मि.)	९९५७
संरक्षित क्षेत्रफल (हे.)	३.२
लाभान्वित घरधूरी	५३५
लाभान्वित जनसंख्या	२८३५

भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, रोल्पा

बहुउद्देशीय पोखरी निर्माण: प्यूठान न.पा. १, खैराकोट, प्यूठान

२०७८

२०७९

पानी सञ्चित क्षमता:
३,४०,००० लिटर

विशेषताहरु:

- पर्यावरणीय, पर्यटकीय, जीविकोपार्जन, ऐतिहासिक तथा सामाजिक हिसाबले महत्वपूर्ण
- पानी पुनरभरण (रिचार्ज), पशुचौपायालाई उपयोग, तरकारीबालीमा प्रयोग, जंगली पशुपन्छीलाई उपयोग, नुहाइधुवाईमा समेत प्रयोग

२०८०

सातदोवाटो जलाशयः रोल्पा न.पा.३, सातदोवाटो, रोल्पा

पानी सञ्चित क्षमता: ३,३७,००० लिटर

गंगादेव ४, रोल्पा, रिचार्ज पोखरी, सञ्चित क्षमता: १,२०,००० लिटर

शुद्ध तथा अलक्षणीय खनिजसम्पन्न कार्यालय, रोल्पा (दोस्रो चौमासिक प्रगति)

भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, रोल्पा (दोस्रो चौमासिक प्रगति)

पानी सञ्चित क्षमता: ३१४००० लिटर

सम्बेदनशील शहरि जलाधार क्षेत्र संरक्षण (रिचार्ज पोखरी निर्माण) सुनिल स्मृति ३, मिझीड, रोल्पा

Tap2

Tap1

पानी मूहान संरक्षण: भुमे ४, साकिम, रुकुम पूर्व

Intake

RVT

नदी तथा खोला किनारा व्यवस्थापन

व्यवस्थापन गरिएका नदी तथा खोलाको संख्या	१२
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरू	तटबन्धन, स्पर निर्माण
व्यवस्थापन गरिएका नदी तथा खोलाको कुल लम्बाई (कि.मि.)	०.९०
संरक्षित क्षेत्रफल (हे.)	५.४
लाभान्वित घरधूरी	३५०
लाभान्वित जनसंख्या	१८२८

प्यूठान न.पा. ३, बुडुंगा,
प्यूठान

रोल्पा न.पा. १, पेदीखोला,
रोल्पा

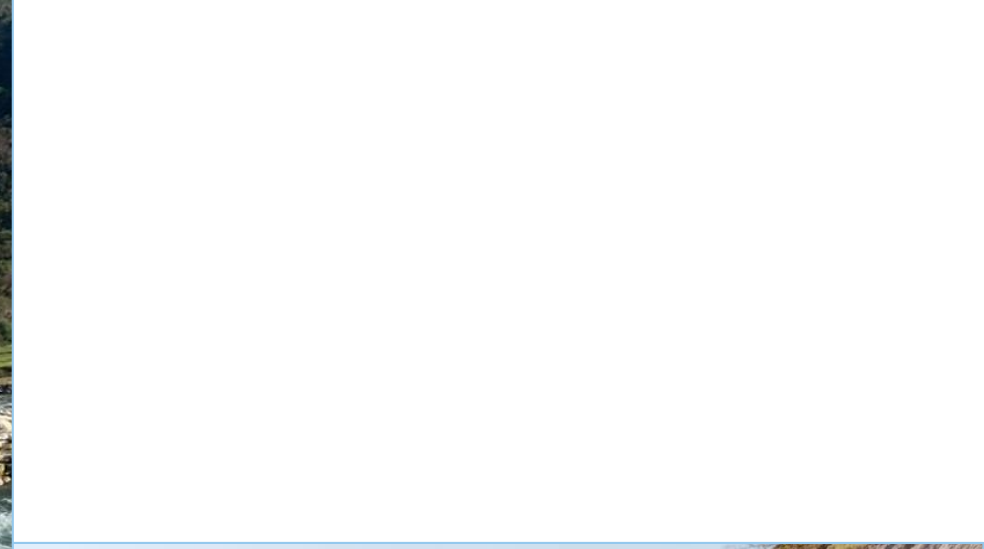

लुंग्री गा.पा. ३, जुतुडखोला,
रोल्पा

रोल्पा न.पा. ५, माडीखोला,
रोल्पा

सिस्ने गा.पा. ३, मूलपानी,
रुकुम पूर्व

भूमे गा.पा. ५, बालुवा,
रुकुम पूर्व

ग्रामिण सडकसंग भु संरक्षण कार्यक्रम

संरक्षण गरिएका ग्रामिण सडक खण्डको संख्या	१४
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरू	ग्याबियन रिटेनिंग वाल, मेसिनरी रिटेनिंग वाल, भूजेत्रो रोपण
व्यवस्थापन गरिएका ग्रामिण सडक खण्डको कुल लम्बाई (कि.मि.)	०.५८
संरक्षित क्षेत्रफल (हे.)	६
लाभान्वित घरधूरी	८५०
लाभान्वित जनसंख्या	३६४५

जाबुने
पोखरी
सडक
संरक्षण,
झिमरुक
१, प्यूठान

नौबहिनी २,
जुगेखोला
पहिरो,
प्यूठान

नौबहिनी ४,
धम्चे पहिरो
प्यूठान

गंगादेव ६,
तरीखोला,
रोल्पा

← सिस्ने ७,
पाखागाऊँ,
रुकूम पूर्व

भूमे ७, गुनाम, रुकूम पूर्व

आकस्मिक पहिरो व्यवस्थापन कार्यक्रम

व्यवस्थापन गरिएका पहिरोको संख्या	५ (तारजाली वितरण ३४ स्थान)
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरू	ग्याबियन रिटेनिंग वाल, मेसिनरी रिटेनिंग वाल, भूजेत्रो रोपण
व्यवस्थापन गरिएका पहिरोको कुल लम्बाई (कि.मि.)	०.४५
संरक्षित क्षेत्रफल (हे.)	३.२
लाभान्वित घरधूरी	३००
लाभान्वित जनसंख्या	१७७५

पुथा
उत्तरगंगा,
९,
खाराबाड,
रुकूम पूर्व

सनिलस्मृती ६, दलंगा, रोल्पा

गंगादेव २, जिनावाड, रोल्पा

संवेदनशिल उप जलाधार क्षेत्रहरुमा कृषिवन प्रणाली प्रवर्द्धन

कृषिवन प्रणालीको प्रकार	Horticulture, Home Garden
अवलम्बन गरिएका व्यवस्थापनका उपायहरु	फलफूल, डालेघांस तथा घांसका बिरुवा खरिद, वितरण तथा रोपण
कृषिवन लागू भएका जग्गाको किसिम	निजी
कुल क्षेत्रफल (हे.)	४४.४४
लाभान्वित घरधूरी	१८६०
लाभान्वित जनसंख्या	९५००

बिरुवा उत्पादन (डालेघांस तथा बायो इन्जिनियरिंग प्रजाति)

प्रजाति	उत्पादित बिरुवा संख्या	वितरण गरिएको बिरुवा संख्या	वृक्षारोपण क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित जनसंख्या
टांकी	४०००	१०००	०.१	४००
भूजेत्रो	१२५५०	२०००	०.२	६००
बांस कल्म कटिंग	१५०			

बेरुजुको अवस्था

आ.ब. २०७८/०७९

शुन्य बेरुजु

कार्यक्रम कार्यान्वयन अवधिका सिकाई, अनुभव, समस्या

- सिकाई एवं अनुभव: उपजलाधार क्षेत्रको प्राथमिकीकरण प्रतिवेदन कार्यान्वयन
- समस्या:
 - सिमित जनशक्ति र श्रोत साधनको कमिले ३ जिल्लामा कार्यक्रम कार्यान्वयन र प्रभावकारी अनूगमनमा समस्या
 - स्वीकृत दरबन्दी बमोजिम पदपुर्ति नहूनु
 - कार्यक्रमहरुको अत्याधिक माग तर बजेटको कमि
 - प्राथमिकता प्राप्त उपजलाधार क्षेत्रहरुको व्यवस्थापन कार्ययोजना नहूदा जिल्ला भरिका माग सम्बोधन गर्न कठिनाई

अन्य गतिविधिहरू

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय रोल्पा

हालको सूचना

हाम्रो बारेमा

जलवायु परिवर्तनका नकरात्मक प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुकूलन र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका उपाय अवलम्बन गर्दै जल, जलश्रोत तथा भूमिको संरक्षणबाट भूमिको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न, जलाधार क्षेत्रहरूको एकिकृत संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्), लुम्बिनी प्रदेशको मिति २०७८/०८/१६ गतेको निर्णय अनुसार तत्कालिन वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय अन्तर्गत रहने गरी अस्थायी कार्यालयको रूपमा रोल्पा जिल्लाको लिवाङमा भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय मिति २०७८/१०/२४ मा स्थापना भएको हो र हाल यस कार्यालय रोल्पा नगरपालिका वडा नं. २, मूलपानी, रोल्पामा अवस्थित छ ।

रोबर्ट महारा
(कार्यालय प्रमुख)
(जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत)
robert.mahara@nepal.gov.np

राकेश शाही
(सूचना अधिकारी)
(सहायक भू संरक्षण अधिकृत)
shahi.rakesh2022@gmail.com

सूचनाहरू

सूचनाहरू	डाउनलोड गर्नहोस
शीर्षक	

<https://www.facebook.com/swmorolpa>

**जलाधार
व्यवस्थापन
कार्यालय रोल्पा**

Web: www.swmorolpa.lumbini.gov.np

Email: swmorolpa@lumbini.gov.np

कार्यालय स्थानांतरण,
२०८० जेष्ठ १

३० औं भू संरक्षण दिवश, २०७९ श्रावण २४

बाँसको क्रीब वाल निर्माण : रुन्टावाङ टाकुरा पहिरो, रोल्पा न.पा. ४

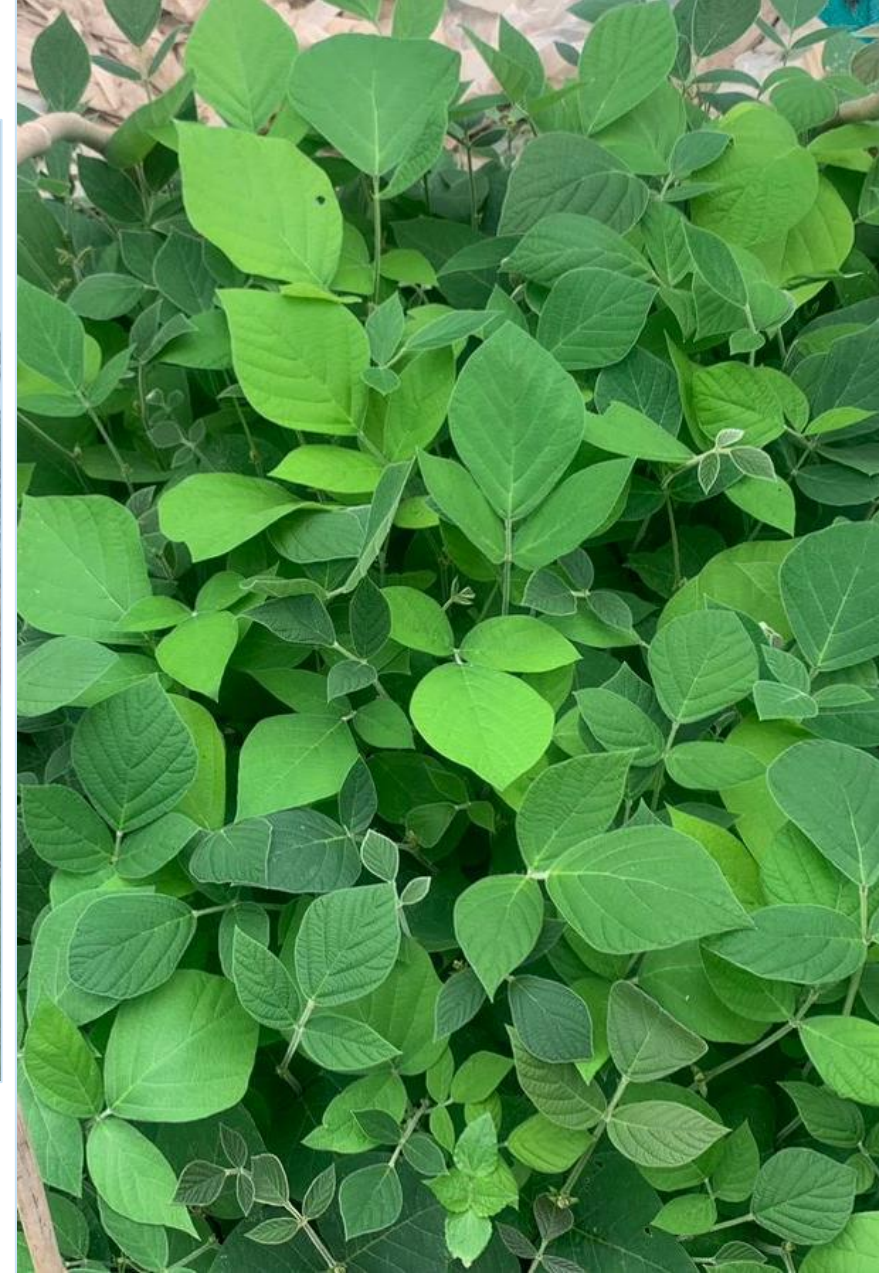

आ.व. २०७८।७९ को वार्षिक प्रगति समिक्षा र चालु आ.व. २०७९।८० को कार्यक्रम सार्वजनीकरण कार्यक्रम, मिति २०७९/०४/२०

जिज्ञासा एवं सुभावाको अपेक्षा सहित

धन्यवाद ।